

DigSkriv-hanke

– monimediaista ruotsin kielellä kirjoittamista lukioissa ja korkeakouluissa

Taustaa

Digiaika on muuttanut perinteisen kirjoittamisen luonnetta. Lukion opetussuunnitelman perusteissa (Opetushallitus 2015) tämä on huomioitu monilukutaidon käsitteessä, joka pitää sisällään nimestään huolimatta myös tekstien tuottamisen:

”Monilukutaito perustuu laaja-alaiseen tekstikäsitteeseen, jonka mukaan tekstit ovat sanallisten, kuvallisten, auditivisten, numeeristen tai kinesteettisten symbolijärjestelmien tai niiden yhdistelmien muodostamia kokonaisuuksia.” (Opetushallitus 2015, 38.)

Käytännössä tämä tarkoittaa siis sitä, että kirjoittaminenkaan ei ole enää pelkkää sanallista tuottamista, vaan oleellinen osa kirjallisia tuotoksia ovat myös esimerkiksi kuvat ja äänet. Kallionpää (2017) toteaa juuri ilmestyneessä väitöskirjassaan, että lukiossa ei kuitenkaan huomioida tätä asiaa vielä riittävän hyvin äidinkielen opetuksessa. Sama pätee varmasti myös kieltenopetukseen.

Rohkeita opetuskokeiluja ja kannustavaa vertaispalautetta

Lukuvuonna 2016–2017 toteutettavassa DigSkriv-hankkeessa on tavoitteena kehittää ruotsin opettajien valmiuksia ohjata uusien kirjoitustaitojen oppimista. Hanketta rahoittaa Svenska kulturfonden. Siinä on mukana neljä lukion ja neljä korkeakoulujen ruotsin opettajaa sekä neljä kieltenopettajaksi opiskellevää.

Hankkeessa keskeistä on rohkaista opettajia uuteen ajatteluun kirjoittamistaidosta laajana käsitteenä ja saada heidät kokeilemaan uusia tapoja ohjata kirjoittamista. Jokainen opettaja toteuttaa lukuvuoden aikana neljä opetuskokeilua, joista hän ensin laatii suunnitelman. Suunnitelmista hän saa vertaispalautetta sekä muilta hankeosallistujilta että hankkeen ohjausryhmältä. Opetuskokeilut toteutetaan osana normaalia opetusta, ja niistä kerätään opiskelijapalautetta erilaisin menetelmin. Kaikki kokeilut raportoidaan blogiteksteinä (digskrivhanke.blogspot.fi) heti niiden päätyttyä. Blogitekstit ovat julkisia, ja niiden toivotaan innostavan myös muita opettajia vastaaviin kokeiluihin.

Innostusta ilmassa ja motivaatio nousussa

Hanke on edennyt nyt puoleen väliin, ja tulokset opetuskokeiluista ovat olleet hienoja. Monet opiskelijat ovat innostuneet kirjoittamisesta digitaalisten sovellusten avulla. Opettajat ovat kokeilleet mm. blogitekstejä ja niiden kommentointia, kyselyiden laatimista ja raportointia sekä kuvien käyttöä kirjoittamiseen inspiroimisessa. Sanapilveen on koottu kokeilussa tähän mennessä mukana olleita sovelluksia.

Useampi opettaja on myös testannut uudenlaisia tapoja antaa palautetta kirjoitustuotoksista: esim. lyhyitä henkilökohtaisia videoita ja äänitiedostoja perinteisen korjaamisen rinnalla tai sijaan. Opiskelijapalautteen mukaan uudet sovellukset ovat innostaneet tuottamaan tekstiä ja motivoineet oppimaan lisää. On myös näyttöjä siitä, että digitaalinen kirjoittaminen voisi olla avain ennen kaikkea poikien kirjoitustaitojen kehittymiseen.

Tarkemmin jo toteutetuista kokeiluista voi lukea hankkeen blogista. Lisäksi hanke järjestää kaikille avoimen loppuseminaarini 26.4.2017 Hämeenlinnassa. Tarkemmat tiedot sen ohjelmasta ja ilmoittautumisesta löytyvät myös blogista. Terve- tuloa mukaan inspiroitumaan digitaalisesta kirjoittamisesta ja sen ohjauksesta! ■

Lähteet

Kallionpää, O. (2017). *Uuden kirjoittamisen opetus: osallistavaa luovuutta verkossa*. Musiikin, taiteen ja kulttuurin tutkimuksen laitos, Jyväskylän yliopisto. Haettu 30.1.2017 osoitteesta <http://urn.fi/URN:NBN:fi:juu-201701121134>
Opetushallitus (2015). *Lukion opetussuunnitelman perusteet 2015*. Määräykset ja ohjeet 2015: 48. Helsinki: Opetushallitus. Haettu 30.1.2017 osoitteesta http://www.oph.fi/download/172124_lukion_opetussuunnitelman_perusteet_2015.pdf